

Handläggare
Kajsa Pärke
Telefon: 08-508 21 083

Till
Älvsjö stadsdelsnämnd
2015-02-12

Gångplan för Stockholm

Remiss från trafikkontoret (dnr T2014-00917)

Förvaltningens förslag till beslut

Stadsdelsnämnden överlämnar detta tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Göran Sjödin
Tf. stadsdelsdirektör

Pål Tennek
Tf. avdelningschef

Sammanfattning

Gångplanen är en fördjupning av Stockholms stads framkomlighetsstrategi och beskriver hur staden ska arbeta och planera för att bli en mer gångvänlig stad. Gångplanen innehåller en målbild för ökad gångvänlighet i Stockholm och en handlingsplan för 2015-2020, med nio åtgärdsförslag.

Förvaltningen anser att gångplanen är ett bra dokument, men har synpunkter på en del av åtgärdsförslagen. Det gäller bland annat skolbarnens trafiksituation, skymmande häckar, snövallar, skyltning och möjligheterna att anmäla fel. Förvaltningen är positiv till att Älvsjö finns med i ett av de strategiskt viktiga gångstråk som föreslås förbättras, men har ett alternativt förslag till dragning.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom kansli- och serviceavdelningen. Ärendet har behandlats i rådet för funktionshinderfrågor, pensionärsrådet och förvaltningsgruppen den 5 februari 2015. Remisstiden sträcker sig till den 27 februari 2015.

Bakgrund

Kommunfullmäktige beslutade 2013 om en Framkomlighetsstrategi för Stockholms stad, som beskriver hur fler människor och mer gods ska kunna transporteras inom stadens befintliga väg- och gatunät. Framkomlighetsstrategin baseras på Stockholms översiktsplan Promenadstaden, där utgångspunkten är att det ska vara möjligt att på ett tryggt sätt röra sig i staden till fots eller på cykel. Det ska åstadkommas genom att bland annat stärka och utvidga stadens centrala delar, satsa på förtätning i ytterstadens tyngdpunkter, där Älvsjö utgör en av dessa, koppla samman stadens delar och främja en levande stadsmiljö i hela staden.

Framkomlighetsstrategin konkretiserats i ett antal inriktningsplaner: stomnässtrategi, parkeringsplan, cykelplan, trafiksäkerhetsplan, godsplan och nu även en gångplan. Remissversionen har skickats till myndigheter, grannkommuner, intresseorganisationer, samarbetsorgan och näringslivet.

Remissen i sammanfattning

Gångplanen är en fördjupning av Stockholms stads framkomlighetsstrategi och beskriver hur staden ska arbeta och planera för att bli en mer gångvänlig stad.

Att många människor väljer att gå gör en stad attraktiv. Den som går blir en del av stadslivet och bidrar till att göra stadsmiljön trygg. Fotgängare orsakar mindre klimatpåverkan än andra trafikslag, de tar mindre plats, och gående ger hälsovinster.

Syftet med gångplanen är att ge en nulägesbild av situationen för Stockholms fotgängare, samt att presentera en målbild för ökad gångvänlighet i Stockholm och en handlingsplan för 2015-2020.

Två av målen i Framkomlighetsstrategin används som indikatorer i gångplanen.

- Andelen lokala resor som sker med gång ska vara minst 60 procent i innerstaden och 50 procent i ytterstaden år 2030. (Idag är det 54 respektive 35 procent.)

- Andelen människor som upplever stadens gaturum som attraktivt ska behållas på minst 85 procent 2030 (samma nivå som 2013).

Målbilden för ett gångvänligt Stockholm presenteras med fyra nyckelord: Kunna, Vilja, Veta och Våga.

Kunna gå! Gångstråket ska finnas, vara tillräckligt brett och fysiskt möjligt att använda för alla. Gångnätet ska vara gent, innehålla alternativa vägar och vara utan barriärer som gör det svårt eller omöjligt att ta sig fram.

Vilja gå! Gångstråket är befolkat, innehållsrikt, har mötesplatser och är utformat med kvalitet. Gångnätets egenskaper motiverar valet att gå framför andra sätt att förflytta sig.

Veta gå! Gångnätet är orienterbart, överblickbart och skyltat så att det är lätt att förstå vart gångstråken leder och vilka målpunkter som finns längs vägen. Det är lätt att förstå vilka ytor som är till för gående och vilka som är till för andra trafikslag.

Våga gå! Gångstråket är trafiksäkert, befolkat, väl upplyst, överblickbart från omgivningen och upplevs som tryggt.

Gångplanen presenterar en handlingsplan med nio åtgärder för att förbättra Stockholms gångvänlighet fram till år 2020.

1. Förbättra gångvänligheten på ett antal stråk med hög potential. Fem förslag till stråk presenteras, varav ett är sträckan Fruängen – Älvsjö – Hagsätra.
2. Förbättra rekreationsstråk. Inventera viktiga rekreationsstråk för att få reda på deras brister.
3. Genomföra kampanjen ”Klara – Färdiga – Gå!” Leta upp felande länkar i lokala gångstråk med hjälp av invånarna.
4. Utveckla ett vägvisningssystem för fotgängare. Kan bestå av fristående kartor och hänvisningsskyltar eller integreras med cykelvägvisning och reklamskyltar.
5. Skapa en ”verktygslåda” för gånganalys. Samla olika metoder för att inventera och utvärdera gångvänligheten inom ett område.

6. Arbeta med tillfälliga åtgärder baserade på Riktlinjer för idéburen stadsförbättring. Till exempel att tillfälligt göra om en bilgata till en gågata.
7. Förbättra gatudrift och gatuunderhåll utifrån fotgängares behov. Minska antalet singelolyckor bland gående.
8. Ta fram en metod för bedömning av trängsel på gångbanor. Metoden kan användas vid omfördelning av gatuutrymme, för att säkerställa att fotgängare får ökad framkomlighet.
9. Mäta gångtrafiken.
Samla in data om antal och andel gående på olika platser i Stockholm.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen är mycket positiv till att staden tar fram en gångplan som en del av Framkomlighetsstrategin. Gående är ofta en förbisedd grupp, vars behov inte analyseras på samma sätt som andra trafikanters, vid planering av förändringar i stadsmiljön.

Först vill förvaltningen framhålla att dokumentet är föredömligt lättillgängligt. Det är lättläst, kortfattat och tydligt. En viktig fråga som saknas i Gångplanen är behovet av att förbättra för skolbarn som ofta går till fots till sin skola. Trafikkontoret arbetar med trafik-säkerhet runt skolor på ett bra sätt. Det arbetet skulle kunna utökas och även lyftas fram i Gångplanen, eftersom det i stor utsträckning handlar om att föräldrarna inte ska skjutsa sina barn till skolan i bil, utan hellre promenera med dem.

Här nedan redovisar förvaltningen sina synpunkter på några av handlingsplanens förslag till åtgärder.

Förbättra gångvänligheten på stråk med hög potential (åtgärd 1)
Förvaltningen är mycket positiv till att Älvsjö finns med i ett av de strategiskt viktiga stråk som kan förbättras, men har förslag på en förändring. Gångplanen föreslår stråket Fruängen – Älvsjö – Hagsätra. Förvaltningen föreslår i stället stråket Telefonplan – Älvsjö – Hagsätra. Fruängen är visserligen utpekad som en tyngdpunkt i ytterstaden, men det finns fler fördelar med att istället prioritera gångstråket mellan Älvsjö och Telefonplan.

Telefonplan är den närmaste tunnelbanestationen på den röda linjen från Älvsjö station. Telefonplan - Älvsjö är ett befintligt stråk med

många gående redan idag via Solberga utmed Folkparksvägen. Solberga är i huvudsak ett område med flerfamiljshus där det både pågår och planeras för förtätning med fler bostäder. Längs Folkparksvägen pågår också bygge av en ny gång- och cykelbana utmed hela gatans sträckning. Därefter går stråket mot Telefonplan över Kontrollvägen och i gångtunnel under E4:an. Här behöver trafik-säkerhet, trygghet och skyltning förbättras, för att gående ska våga gå och hitta den relativt korta sträckan från Folkparksvägen till Telefonplan. Likaså den korta sträckan mellan Folkparksvägen och Älvsjö station behöver få bättre trygghet och skyltning för att gående ska hitta rätt och våga gå där även på kvällen.

Sträckan Älvsjö – Hagsätra nyttjas nog inte så mycket idag, eftersom parkvägen passerar Älvsjö industriområde och Huddingevägen som kan upplevas otrygg och otrivsamt, även om parkvägen är trafiksäker. Med trygghetsskapande åtgärder och bättre skyltning, finns definitivt en potential för fler gående på denna sträcka, som också är förhållandevis kort. Med det föreslagna stråket Telefonplan – Älvsjö - Hagsätra finns goda möjligheter för resenärerna att själva ta sig till fots till två alternativa tunnelbanestationer när det inträffar trafikstörningar inom pendeltågstrafiken vid Älvsjö station.

Genomföra kampanjen "Klara – Färdiga – Gå" (åtgärd 3)
Förslaget att inventera "felande länkar" i befintliga gångstråk genom att fråga invånarna är en utmärkt idé. Förvaltningen anser dock att möjligheten att lämna synpunkter inte ska begränsas till en viss tid. Medborgarna kan självklart alltid skicka in synpunkter, men kan behöva uppmuntras att göra det vid fler tillfällen.

Vägvisningssystem för gående (åtgärd 4)
Genom cykelmiljarden har det skyltats mycket tydligt och bra för cyklister i hela staden. Om motsvarande skyltning kommer upp för gående är det utmärkt. Det hade naturligtvis varit bra om skyltningen för gående och cyklister hade kunnat samordnas från början, eftersom det ofta handlar om kombinerade eller intilliggande gång- och cykelbanor. Förvaltningen utgår ifrån att det inte blir dubbla skyltar med samma vägvisningar, utan att det skyltas för gående endast där hänvisningen är en annan än den för cyklister. För gående är det dock viktigt att skylta mot närliggande stationer för spårtrafik.

Förbättra gatudrift och gatuunderhåll för fotgängare (åtgärd 7)
Gångplanen föreslår en översyn av metoder och prioriteringar inom gatudrift och gatuunderhåll, t.ex. nya metoder för snöröjning av gångbanor. Åtgärden innehåller också en inventering av var fotgängares singelolyckor sker. Här vill förvaltningen lägga till att medborgarnas möjligheter att anmäla fel behöver förbättras. Felanmälningar är ju ett viktigt kunskapsunderlag för förbättringar. Driftcentralen på trafikkontoret tar emot felanmälningar på telefon dygnet runt, vilket är mycket bra. Däremot finns det förbättringsmöjligheter för stadens webbformulär och den app som tagits fram för felanmälningar gällande stadens utemiljö, där båda behöver förklaras för användaren. De behöver också marknadsföras, gärna tillsammans med polisens ”Nattknappen” som ökar tryggheten för gående som är på väg hem på helgnätter.

En angelägen fråga för gående i villaområden är oklippta häckar. Den frågan bör kunna inordnas under åtgärden ”förbättra gatudriften”. Idag skapar oklippta häckar stora problem eftersom de hänger ut över villagatornas smala trottoarer, skymmer sikten och tvingar ut de gående i gatan. För att minska problemen behöver staden agera tydligare mot de berörda fastighetsägarna. Man kan till exempel undersöka möjligheten att staden själv, efter påminnelse till fastighetsägaren, klipper de trafikfarliga häckarna och debiterar respektive fastighetsägare.

Ytterligare en viktig fråga för gående, när det gäller gatudriften, är var snövallarna läggs upp. För att informera om på vilken sida av gatan snövallen placeras och på vilken sida trottoaren ska plogas skulle trafikkontoret kunna lägga ut plogplanerna på webben.

Underhållet av trottoarer och parkvägar är givetvis viktigt för att minska singelolyckor bland gångtrafikanter. Förvaltningen är därför positiv till den satsning på medel som, från och med i år, kan sökas av stadsdelsnämnderna för reinvesteringar i parkmiljö. Denna omfattar dock inte gångbanor på gatumark, som på många håll också är i behov av reinvesteringar.

Bilaga

Remiss av Gångplan för Stockholm.